

Zadanie

*„Model normatywny podnoszenia kompetencji cyfrowych w szkołach wyższych”
finansowane w ramach dotacji celowej pochodzącej ze środków Ministerstwa
Edukacji i Nauki na podstawie Umowy Nr MEiN/2023/CTC/2625*

Ustawa o usługach zaufania i identyfikacji elektronicznej

Prelegent:
dr hab. Prof. US Aleksandra
Monarcha - Matlak

UKSW
UNIWERSYTET KARDYNAŁA
STEFANA WYSZYŃSKIEGO
W WARSZAWIE

CLTC Centrum Liderów
Transformacji Cyfrowej

Ustawa z dnia 5 września 2016 r. o usługach zaufania oraz identyfikacji elektronicznej

Wejście w życie rozporządzenia eIDAS - 1 lipca 2016 r. spowodowało zmiany w porządku prawnym w obszarze usług zaufania i identyfikacji elektronicznej oraz zrodziło konieczność dostosowania prawa krajowego do nowych uwarunkowań. Dotychczasowe rozwiązania prawne nie przystawały do nowej sytuacji, stąd potrzeba uchylecia między innymi ustawy z 2001 roku o podpisie elektronicznym oraz dokonania nowelizacji wielu aktów rangi ustawowej. Zmianie uległa także siatka pojęciowa, oprócz znanych dotychczas prawu polskiemu terminów takich jak podpis elektroniczny, znaczniki czasu, pojawiły się pojęcia takie jak: usługi zaufania, zaawansowany i kwalifikowany podpis elektroniczny, pieczęć elektroniczna, kwalifikowany znacznik czasu, uwierzytelnianie witryn internetowych, środki identyfikacji elektronicznej.

Ustawa z dnia 5 września 2016 r. o usługach zaufania oraz identyfikacji elektronicznej

Celem ustawy jest zminimalizowanie ryzyka kolizji polskich przepisów z rozporządzeniem eIDAS. Prawodawca unijny pozostawia także w niektórych obszarach swobodę dla regulacji prawa krajowego. Część przepisów ustawy o usługach zaufania weszła w życie 29 września 2018r.

Ustawa z dnia 5 września 2016 r. o usługach zaufania oraz identyfikacji elektronicznej

Ustawa o usługach zaufania oraz identyfikacji elektronicznej (dalej u.u.z) w art.1 ust 1 określa: krajową infrastrukturę zaufania; działalność dostawców usług zaufania, w tym zawieszania certyfikatów podpisów elektronicznych i pieczęci elektronicznych; tryb notyfikacji krajowego systemu identyfikacji elektronicznej; nadzór nad dostawcami usług zaufania. Jednocześnie w art.1 ust. 2 wyraźnie wskazuje, że przepisów ustawy nie stosuje się do identyfikacji elektronicznej lub świadczenia usług zaufania wykorzystywanych wyłącznie w zamkniętych systemach wynikających z przepisów prawa, porozumień lub umów zawartych przez określoną grupę uczestników.

Krajowa infrastruktura zaufania

Zgodnie z art. 2 u.u.z minister właściwy do spraw informatyzacji zapewnia funkcjonowanie krajowej infrastruktury zaufania, która obejmuje:

1. Rejestr dostawców usług zaufania – rejestr jest prowadzony w postaci elektronicznej, jest jawny, każdy ma prawo dostępu do danych zawartych w rejestrze. Do rejestru wpisuje się dostawców usług zaufania, którzy mają siedzibę lub oddział na terytorium Polski oraz usługi zaufania przez nich świadczone.

Krajowa infrastruktura zaufania

2. Zaufana lista – prowadzi ją minister właściwy do spraw informatyzacji, jest publikowana na stronie Narodowego Centrum Certyfikacji. Zaufana lista zawiera informacje dotyczące kwalifikowanych dostawców usług zaufania wraz z informacjami dotyczącymi ich usług. Zaufana lista jest ważnym elementem budowania zaufania na europejskim rynku usług zaufania, umożliwia ustalenie statusu kwalifikowanych dostawców usług zaufania. Zgodnie z art. 22 rozporządzenia eIDAS, każde państwo członkowskie, prowadzi i publikuje zaufane listy zawierające informacje dotyczące kwalifikowanych dostawców usług zaufania, za które jest ono odpowiedzialne, wraz z informacjami dotyczącymi świadczonych przez nie usług zaufania. Państwa członkowskie sporządzają, prowadzą i publikują – w zabezpieczony sposób-elektronicznie podpisane lub opatrzone pieczęcią zaufane listy, w postaci dostosowanej do automatycznego przetwarzania. Następnie państwa członkowskie przekazują Komisji informacje o podmiocie odpowiedzialnym za sporządzenie, publikowanie listy zaufania, wraz z informacjami szczegółowymi dotyczącymi miejsca publikacji tych list.

Krajowa infrastruktura zaufania

3. Narodowe Centrum Certyfikacji - to system informatyczny Narodowego Banku Polskiego, zbudowany w celu realizacji zadań powierzonych NBP przez ministra właściwego do spraw informatyzacji, zgodnie z ustawą o usługach zaufania. Narodowe Centrum Certyfikacji, tworzy i wydaje kwalifikowanym dostawcom usług zaufania certyfikaty służące do weryfikacji zaawansowanych podpisów elektronicznych lub pieczęci elektronicznych, publikuje certyfikaty, publikuje listy unieważnionych certyfikatów, tworzy dane do opatrywania pieczęcią elektroniczną certyfikatów oraz certyfikatów do weryfikacji tych pieczęci. Narodowe Centrum Certyfikacji realizuje zadania, zgodnie z polityką certyfikacji.

Identyfikacja elektroniczna

W ramach tych procesów konieczne są dane identyfikujące osobę oraz środki identyfikacji elektronicznej. „Dane identyfikujące osobę” - oznaczają zestaw danych umożliwiających ustalenie tożsamości osoby fizycznej lub prawnej, lub osoby fizycznej reprezentującej osobę prawną. Podstawowe dane identyfikujące to nazwisko i imię, w związku z tym, że często się powtarzają należy podawać dodatkowo informacje szczegółowe np. aktualny adres, datę urodzenia, miejsce urodzenia, płeć.

Identyfikacja elektroniczna

Środki identyfikacji elektronicznej - oznaczają materialne lub niematerialne jednostki zawierające dane identyfikujące osobę i używane do celów uwierzytelniania dla usługi online. Nowością zawartą w rozporządzeniu jest zasad wzajemnego uznawania i akceptowania środków identyfikacji elektronicznej dla usług zaufania, w przypadkach gdy identyfikacja elektroniczna jest wymagana. Wzajemnie uznawane środki identyfikacji elektronicznej ułatwią transgraniczne świadczenie licznych usług na rynku wewnętrznym i umożliwią przedsiębiorstwom prowadzenie działalności za granicą bez konieczności zmagania się przeszkodami w kontaktach z organami publicznymi.

Identyfikacja elektroniczna

Dzięki identyfikacji elektronicznej sprawniej może następować realizacja usług online. Osoba posiadająca środek identyfikacji elektronicznej (strona ufająca) wydany w jednym państwie członkowskim, może skorzystać z publicznych usług online w innych krajach. Wiele usług online nie musi wymagać podpisu elektronicznego, wystarczy, że osoba fizyczna posługująca się określonymi danymi identyfikującymi, zostanie dobrze i bez wątpliwości rozpoznana przez system teleinformatyczny, będzie mogła skorzystać z wielu usług oferowanych w ramach systemu, bez podpisywania dokumentów elektronicznych, wydając jedynie określone dyspozycje.

Identyfikacja elektroniczna

System identyfikacji elektronicznej (czyli system w ramach, którego wydaje się środki identyfikacji elektronicznej osobom fizycznym i prawnym oraz osobom fizycznym je reprezentującym) identyfikując określoną osobę, musi zapewnić pewność tej identyfikacji. Zależy od tego bezpieczeństwo usług online. W zależności od rodzaju usług różny jest poziom bezpieczeństwa identyfikacji elektronicznej.

Identyfikacja elektroniczna

Identyfikacja elektroniczna jest nowym pojęciem w polskim porządku prawnym jej regulacja zawarta w ustawie o usługach zaufania ma charakter bardzo ogólny. Ustawodawca jednoznacznie przesadza o potrzebie funkcjonowania krajowego węzła identyfikacji czyli punktu przyłączenia umożliwiającego sprzężenie krajowej infrastruktury identyfikacji z infrastrukturami innych państw. Funkcjonowanie takiego węzła zapewnia minister właściwy do spraw informatyzacji. Określa on także warunki organizacyjno-techniczne udostępniania krajowego węzła identyfikacji, mając na uwadze potrzebę zapewnienia interoperacyjności systemów identyfikacji, wykorzystywanych do uwierzytelniania osób w usługach online.

Dziękuję za uwagę.

